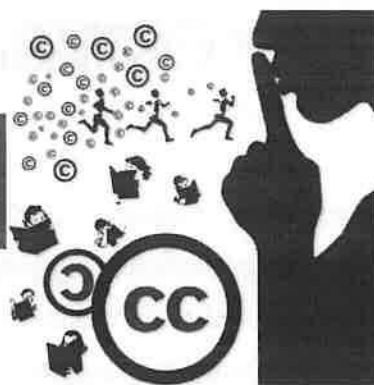

ครีเอทีฟคอมมอนส์ : ทางเลือกของการสร้างสรรค์บนโลกออนไลน์

กนกวรรณ จันทระ*
จารุณี การี**

ในโลกของการสื่อสารผ่านออนไลน์เป็นไปได้อย่างง่ายดายเพียงแค่ปลายนิ้วสัมผัสเท่านั้น ทำให้คนในยุคนี้ต้องระแวงระวังในเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ ผลงานของบุคคลอื่นที่ เป็นผู้สร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์ เป็นข้อจำกัดที่ทำให้ผลงานสร้างสรรค์ที่มุ่งหวังรับใช้สังคมบางรายการยังคงถูกจำกัดการส่งวนสิทธิ์ ทำให้ต้องลงท้ายด้วยทางเลือกที่จำกัด นั่นคือผู้ใช้จะต้องขออนุญาตจากเจ้าของสิทธิ์ มิฉะนั้นจะถือเป็นการลักลอบใช้งาน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมักคัดลอกเนื้อหาจากเว็บไซต์ต่างๆ มาเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต จากเจ้าของเกิดปัญหาฟ้องร้องกันขึ้นในหลายกรณี แต่ในเวลานี้โลกบนอินเทอร์เน็ตได้มีตัวเลือก หนึ่งในซึ่งอาจเป็น ทางออกให้แก่ทุกคน นั่นคือ **Creative Commons : CC (ครีเอทีฟคอมมอนส์)** สัญญาอนุญาตฉบับแรกที่เข้ามา ปลดล็อกปัญหาดังกล่าว และกลายเป็นสัญญาอนุญาต ฉบับที่ทำให้วงการอินเทอร์เน็ตทั่วโลกให้ความสนใจ

สำหรับประเทศไทย เพิ่งได้รับการอนุมัติให้มี สัญญาอนุญาตฉบับประเทศไทยอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552 ซึ่งอาจต้องใช้เวลาทำความเข้าใจ กับผู้ใช้ เพื่อให้ทุกคนบนโลกออนไลน์เห็นไปในทิศทาง เดียวกันว่างานสร้างสรรค์บนอินเทอร์เน็ตเป็นเนื้อหาที่ เผยแพร่เพื่อรับใช้สังคมเป็นส่วนใหญ่ และไม่ควรถูก จำกัดอยู่เฉพาะใครคนใดคนหนึ่ง แต่ขณะเดียวกันก็ต้อง

ได้รับการเผยแพร่โดยไม่ทำให้ผู้สร้างสรรค์เสียประโยชน์ โดยสัญญาอนุญาตฉบับนี้ จะเปิดโอกาสให้เจ้าของงาน สร้างสรรค์ทุกอย่างบนโลกออนไลน์ สามารถใช้เพื่อ อำนวยความสะดวกให้ผู้อื่นน่างานไปใช้ต่อโดยไม่ต้อง ขออนุญาต แต่มีข้อแม้ว่าจะต้องทำตามเงื่อนไขที่เจ้าของ ลิขสิทธิ์ได้กำหนดขึ้น

ในบทความนี้จะกล่าวถึงครีเอทีฟคอมมอนส์ ครอบคลุมเนื้อหา ความเป็นมา เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ของครีเอทีฟคอมมอนส์, ครีเอทีฟคอมมอนส์ในประเทศไทย, สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์, เงื่อนไขใน สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์, รูปแบบของสัญญา อนุญาต และส่วนท้ายได้รวบรวมเว็บไซต์ในประเทศไทย ที่ใช้ครีเอทีฟคอมมอนส์ เนื้อหาทั้งหมดนี้เพื่อการ ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ ให้ผู้สร้างสรรค์งานเข้าใจถึงคุณ- ประโยชน์และหันมาใช้สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ ในการเผยแพร่ผลงานของตน

* บรรณารักษ์แผนกเทคนิค สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

** เจ้าหน้าที่บริการ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC)

ความเป็นมา creative commons

ครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Commons : CC) คือ องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร จัดตั้งขึ้นเพื่อขยายขอบข่ายของการใช้สื่อต่างๆ ให้กว้างขึ้นโดยไม่จำกัดที่สัญญาอนุญาตของสื่อต่างๆ สัญญาอนุญาตของครีเอทีฟคอมมอนส์ จะเอื้อให้มีการใช้สื่อทั้งทางภาพ เสียง ข้อมูล โดยการแบ่งแยกสัญญาอนุญาตย่อยออก สำหรับการแจกจ่ายและการใช้ข้อมูล โดยการอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์เดิม ครีเอทีฟคอมมอนส์ ก่อตั้งโดยศาสตราจารย์ลอว์เรนซ์ เลสสิก (Lawrence Lessig) เมื่อปี พ.ศ. 2544 ตั้งอยู่ที่เมืองซานฟรานซิสโก มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการสนับสนุนจากศูนย์เพื่อสาธารณสมบัติ (The Center for the Public Domain) โดยมีกรรมการกำกับทิศทางที่ประกอบด้วย James Boyle, Michael Carroll, Molly Shaffer Van Houweling, และศาสตราจารย์ลอว์เรนซ์ เลสสิก (Lawrence Lessig) ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายอินเทอร์เน็ตและทรัพย์สินทางปัญญา, Hal Abelson อาจารย์วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ จากเอ็มไอที, Eric Saltzman ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายอินเทอร์เน็ตและนักสร้างสารคดี, Davis Guggenheim นักสร้างสารคดีชื่อดัง, Joi Ito นักธุรกิจชาวญี่ปุ่น, และ Eric Eldred นักสร้างเว็บสาธารณสมบัติ

โครงการครีเอทีฟคอมมอนส์ ได้รับการช่วยเหลือจาก อาจารย์และนักศึกษาที่ ศูนย์เบิร์กแมนเพื่ออินเทอร์เน็ตและ สังคม (Berkman Center for Internet & Society) มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และศูนย์เพื่ออินเทอร์เน็ตและสังคม (Center for

Internet and Society) มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ปัจจุบันมีสำนักงานอยู่ที่เมืองซานฟรานซิสโก มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกรรมการกำกับทิศทาง ทำหน้าที่ดูแลเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ธุรการ และทีมเทคนิค โดยมีกรรมการที่ปรึกษาด้านเทคนิคเป็น

ผู้ให้คำปรึกษา ครีเอทีฟคอมมอนส์ได้รับเงินสนับสนุนจากผู้สนับสนุนทั่วโลกที่มีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ

สัญญาอนุญาตกนูจีพีแอล (GNU General Public License) ของมูลนิธิซอฟต์แวร์เสรี (Free Software Foundation) เป็นแรงให้ครีเอทีฟคอมมอนส์มีโครงการแรก คือ การเปิดตัวชุดสัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ให้ใช้อย่างสาธารณะ โดยชุดสัญญาดังกล่าวได้รับแรงบันดาลใจ จากสัญญาอนุญาตกนูจีพีแอล อนุญาตให้ผู้ใช้ซอฟต์แวร์เสรี จากนั้นครีเอทีฟคอมมอนส์ก็พัฒนาเว็บไซต์ที่ช่วยให้ผู้สร้างผลงาน ได้เผยแพร่ผลงานของตนสู่สาธารณะ ทั้งโดยไม่สงวนสิทธิ์หรือสงวนสิทธิ์บางประการตามเงื่อนไขที่กำหนดได้เอง ครีเอทีฟคอมมอนส์ต่างกับกนูจีพีแอลตรงที่ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อใช้กับซอฟต์แวร์แต่ไว้ใช้กับผลงานสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ ดนตรี ภาพยนตร์ ภาพถ่าย งานเขียน สื่อการเรียนรู้อื่นๆ โดยมุ่งหวังให้นักสร้างสรรค์ผลงานสามารถเข้าถึงผลงานจำนวนมากได้อย่างง่ายและประหยัด เพื่อนำไปใช้ต่อยอดโดยครีเอทีฟคอมมอนส์ได้พัฒนาระบบข้อมูลบันทึกลักษณะและคุณสมบัติของผลงาน รวมทั้งรูปแบบการสงวนสิทธิ์ในรูปแบบที่สามารถประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ได้ เพราะจะทำให้ผู้สนใจสามารถค้นหางานสร้างสรรค์ เช่น ภาพถ่ายที่สามารถนำไปใช้ต่อ ได้โดยเพียงระบุชื่อผู้ถ่าย หรืองานเพลงที่สามารถทำซ้ำ แจกจ่ายได้ โดยไม่มีข้อจำกัด ผ่านเว็บไซต์ของครีเอทีฟคอมมอนส์หรือเว็บไซต์อื่น

โครงการ ครีเอทีฟคอมมอนส์อินเทอร์เน็ตอินชันทแนล (Creative Commons International ย่อว่า CCI) เป็นโครงการที่จัดตั้งโดยครีเอทีฟคอมมอนส์ เพื่อให้มีการจัดการกฎหมายคอมพิวเตอร์ให้สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศนั้นๆ สำหรับสัญญาครีเอทีฟคอมมอนส์ในภาษาไทย จัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของ สำนักกฎหมายธรรมนิติ สถาบัน ChangeFusion และสถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยรองรับตามหลักเกณฑ์ครีเอทีฟคอมมอนส์ รุ่น 3.0 และปรับ

ให้เข้ากับกฎหมายลิขสิทธิ์ไทย จึงสามารถใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมายไทย เป็นลำดับที่ 51 ของโลก

เป้าหมายของครีเอทีฟคอมมอนส์

ครีเอทีฟคอมมอนส์มีเป้าหมายคือ การอนุญาตให้คนทั่วโลกสามารถเผยแพร่ จัดแสดง ทำซ้ำ โปสต์งานต่างๆ ลงในเว็บไซต์ได้ ตราบใดที่พวกเขาปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้กำหนด

วัตถุประสงค์ของครีเอทีฟคอมมอนส์

1. สนองความต้องการของคนทุกคนที่เข้าใจว่านวัตกรรมและความคิดใหม่ๆ เกิดจากการต่อยอดความคิดที่มีอยู่เดิม
2. ช่วยให้ผู้สร้างงานสามารถรักษาลิขสิทธิ์ไว้
3. อนุญาตให้คนอื่นใช้งานชิ้นนั้นภายใต้เงื่อนไข ที่ผู้สร้างเป็นคนกำหนดเอง
4. ช่วยให้ผู้สร้างสามารถเผยแพร่งานในลักษณะ "สงวนลิขสิทธิ์บางประการ" ได้ไม่ต้องสงวนสิทธิ์ทั้งหมด หรืออุทิศงานให้เป็นสมบัติสาธารณะ
5. มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายในทุกประเทศที่มีกฎหมายลิขสิทธิ์ (เพราะเป็นเงื่อนไขที่เจ้าของลิขสิทธิ์กำหนดเอง)

ครีเอทีฟคอมมอนส์ในประเทศไทย

องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับ "ครีเอทีฟคอมมอนส์" ในประเทศไทยนั้นมีชื่อว่า "เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย (Creative Commons Thailand Network) องค์กรดังกล่าวดำเนินกิจกรรมโดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกฎหมายธรรมนิติและสถาบัน ChangeFusion นอกจากนี้เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย ยังเป็นผู้ดำเนินการโครงการพัฒนาและเผยแพร่ครีเอทีฟคอมมอนส์ในประเทศไทย โดยการสนับสนุนจากแผนงานไอซีทีเพื่อสุขภาวะออนไลน์และการสนับสนุนภาคีเครือข่าย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของเครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทยคือเพื่อส่งเสริมแนวคิดวัฒนธรรมเสรี (Free Culture) และการใช้สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Commons License) กับงานสร้างสรรค์ที่มีลิขสิทธิ์ในสังคมไทย เพื่อให้งานสร้างสรรค์เผยแพร่ไหลเวียนไปทั่วสังคมไทยโดยเสรี ได้รับการพัฒนาต่อยอดและคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์ และเพื่อรณรงค์ให้สังคมไทย โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานด้านการศึกษา ใช้สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ที่เหมาะสมกับงานสร้างสรรค์ที่มีลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะงานสร้างสรรค์ที่เป็นภาษาไทย เกี่ยวกับสังคมไทยหรือเกี่ยวกับการศึกษาของไทย

เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย ได้จัดทำสัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ฉบับภาษาไทย ที่ใช้บังคับได้ตามกฎหมายไทยก่อนเผยแพร่สัญญาอนุญาตหลัก 6 ฉบับบนเว็บไซต์ทางการของครีเอทีฟคอมมอนส์ (creativecommons.org) เพื่อเปิดให้บริการแก่สาธารณชนเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552 และแถลงข่าวเปิดตัวสัญญาอนุญาตหลักทั้ง 6 ฉบับเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552 ณ ทอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพ

นอกจากการจัดทำสัญญาอนุญาตฉบับภาษาไทยที่บังคับได้ตามกฎหมายไทยแล้ว เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทยยังดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ อีก เช่น วรรณคดีให้ผู้สร้างสรรค์และองค์กรที่เป็นเจ้าของงานสร้างสรรค์ที่มีลิขสิทธิ์เผยแพร่งานสร้างสรรค์ โดยใช้สัญญาอนุญาตของครีเอทีฟคอมมอนส์ เผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและการพัฒนา งานสร้างสรรค์อย่างเสรี การใช้สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์แบบต่างๆ การให้คำปรึกษาตอบคำถาม รวมทั้ง การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จัดทำเว็บไซต์ และฐานข้อมูลเพื่อรวบรวมและแนะนำงาน สร้างสรรค์ภาษาไทยหรือเกี่ยวกับสังคม ไทยซึ่งใช้สัญญาอนุญาตของครีเอทีฟคอมมอนส์ สนับสนุนการก่อตั้งหรือดำเนินงานของเว็บไซต์หรือองค์กรอื่นที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน

ปัจจุบันเครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย กำลังดำเนินโครงการแปลงหนังสือวัฒนธรรมเสรี (Free Culture) ของศาสตราจารย์ลอว์เรนซ์ เลสสิก (Lawrence Lessig) ผู้ก่อตั้งครีเอทีฟคอมมอนส์ เนื้อหาสำคัญของหนังสือเกี่ยวกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารและเสนอว่าวัฒนธรรมเสรี หรือวัฒนธรรมในการแบ่งปันน่าจะเป็นทางออกที่เหมาะสมกว่าในการเผยแพร่ข้อมูล มากกว่าการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเข้มงวด หนังสือวัฒนธรรมเสรี จึงเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมเสรีและส่งเสริมการใช้สัญญาอนุญาต ครีเอทีฟคอมมอนส์ให้แพร่หลายมากขึ้นในสังคมไทย เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย จะพิมพ์งานแปลฉบับภาษาไทยเป็นหนังสือเพื่อเผยแพร่แก่ห้องสมุดทั่วประเทศ และวางจัดจำหน่ายแก่ผู้ที่สนใจด้วย

สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์

สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ เป็นสัญญาอนุญาตทางลิขสิทธิ์จำนวนหนึ่ง ประกาศใช้เมื่อ 16 ธันวาคม 2545 โดยครีเอทีฟคอมมอนส์ ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรในสหรัฐอเมริกา ก่อตั้งเมื่อปี 2544

สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์เป็นสิ่งที่อยู่ตรงกลางระหว่าง "กฎหมายลิขสิทธิ์" ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการสงวนลิขสิทธิ์ (All Right Reserved) และ สาธารณะสมบัติ (Public Domain) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดที่ว่างงาน สร้างสรรค์ต่างๆ เป็นสมบัติของมนุษยชาติ ผู้สร้างสรรค์งานต้องสละสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์นั้นๆ ทั้งหมด (No Right Reserved) โดยสัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์เสนอให้ผู้สร้างสรรค์งานเลือกใช้สัญญาอนุญาตแบบต่างๆ ซึ่งมีลิขสิทธิ์และไม่มีค่าใช้จ่าย โดยยึดหยุ่นระดับความคุ้มครองและเสรีภาพที่เหมาะสมบนพื้นฐานของแนวคิดสงวนสิทธิ์บางประการ (Some Right Reserved)

การใช้สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ ไม่ได้หมายความว่าผู้สร้างสรรค์งานยกลิขสิทธิ์ของตนเองให้ผู้อื่น แต่เป็นการมอบสิทธิบางประการของผู้สร้างสรรค์งานให้คนอื่น ๆ ในสังคม ภายใต้เงื่อนไขที่ผู้สร้างสรรค์งานเป็นผู้กำหนด

เงื่อนไขในสัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์

เงื่อนไขในสัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ มี 4 ประการ ดังนี้

1. **ยอมรับสิทธิของผู้สร้างสรรค์** คือ ผู้นำงานสร้างสรรค์ไปใช้สามารถทำซ้ำ แจกจ่าย จัดแสดง และใช้งานสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ รวมถึงงานที่ดัดแปลงมาจากงานของผู้สร้างสรรค์ แต่ต้องยอมรับสิทธิของผู้สร้างสรรค์ตามที่ผู้สร้างสรรค์กำหนด คือ บอกที่มาของงานสร้างสรรค์ อ้างอิงถึงผู้สร้างสรรค์ซึ่งเป็นเจ้าของงานสร้างสรรค์เดิม

2. **ไม่ใช่เพื่อการค้า** คือ ผู้นำงานสร้างสรรค์ไปใช้สามารถทำซ้ำ แจกจ่าย จัดแสดง และใช้งานของผู้สร้างสรรค์รวมถึงงานอื่นๆ ที่ดัดแปลงมาจากงานต้นฉบับของผู้สร้างสรรค์ได้ ตราบใดที่ไม่ใช่เพื่อการค้า

3. **ไม่แก้ไขต้นฉบับ** คือ ผู้นำงานสร้างสรรค์ไปใช้สามารถทำซ้ำ แจกจ่าย จัดแสดงและใช้งานต้นฉบับของผู้สร้างสรรค์เท่านั้น ห้ามแก้ไขดัดแปลงใดๆ และห้ามทำซ้ำ แจกจ่าย จัดแสดงและใช้งานที่แก้ไขดัดแปลงให้ผิดเพี้ยนจากงานต้นฉบับ

4. **ใช้สัญญาอนุญาตแบบเดียวกัน** คือ ผู้นำงานสร้างสรรค์ไปใช้สามารถเผยแพร่งานที่ดัดแปลงจากงานต้นฉบับของผู้สร้างสรรค์งานได้ ตราบใดที่งานดัดแปลงนั้นอยู่ภายใต้สัญญาอนุญาตแบบเดียวกับที่ผู้สร้างสรรค์งานเลือกใช้กับงานต้นฉบับ ทั้งนี้ สัญญาอนุญาต ไม่สามารถใช้ทั้งเงื่อนไข "ใช้สัญญาอนุญาตแบบเดียวกัน" และ "ไม่แก้ไขต้นฉบับ" พร้อมกันได้ เงื่อนไข "ใช้สัญญาอนุญาตแบบเดียวกัน" ใช้ได้กับงานที่ดัดแปลงเท่านั้น

สิทธิอื่นๆ

นอกเหนือจากเงื่อนไขทั้ง 4 ประการแล้ว สัญญาอนุญาตทุกประเภทยังมีสิทธิอื่นๆ ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานประกอบด้วย ดังนี้

1. สัญญาอนุญาตทุกประเภทจะช่วย

- สงวนลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์งาน
- ประกาศว่าการใช้งานโดยชอบธรรม (Fair Use) และการส่งต่องานที่ซื้อมาให้ผู้อื่น (First Sale) ไม่อยู่ภายใต้สัญญา

2. ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้งานสร้างสรรค์ภายใต้สัญญาอนุญาตทุกประเภทต้อง

- ยินยอมให้สัญญาอนุญาตมีผลตามเงื่อนไขที่ผู้สร้างสรรค์งานเลือก

- ใส่สัญญาอนุญาตในทุกงานที่ทำซ้ำ
- ใส่ตัวเชื่อมโยงสำหรับกลับมาที่สัญญาอนุญาต ที่เลือกใช้บนทุกงานที่ทำ

- ไม่เปลี่ยนชื่อหรือคำที่ใช้ในสัญญาอนุญาต
- ไม่ใช้เทคโนโลยีเพื่อยับยั้งผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้งานสร้างสรรค์คนอื่น ๆ ที่ใช้งานชอบตามกฎหมาย

3. สัญญาอนุญาตทุกประเภทอนุญาตให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้งานสร้างสรรค์ทำตามเงื่อนไขที่ผู้สร้างสรรค์งานตั้งไว้

- ให้สามารถทำซ้ำงานสร้างสรรค์ได้
- ให้สามารถเผยแพร่งานสร้างสรรค์ได้
- ให้สามารถแสดงหรือจัดแสดงงานสร้างสรรค์ได้

- ให้สามารถจัดแสดงงานในรูปแบบดิจิทัลได้
- ให้สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบโดยดองงานสร้างสรรค์ไว้ตามเดิมทุกตัวอักษร

4. สัญญาอนุญาตทุกประเภท

- สามารถใช้ได้ทั่วโลก
- ดำรงอยู่ตลอดระยะเวลาสงวนลิขสิทธิ์ของงานสร้างสรรค์
- เป็นสัญญาแบบไม่สามารถเพิกถอนได้

ทั้งนี้ สิทธิดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถใช้ได้กับคำอุทิศงานสู่สาธารณะ สัญญาอนุญาตแบบ Sampling หรือลิขสิทธิ์ของผู้ริเริ่มได้

สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ประเภทต่างๆ

1. สัญญาอนุญาตหลัก

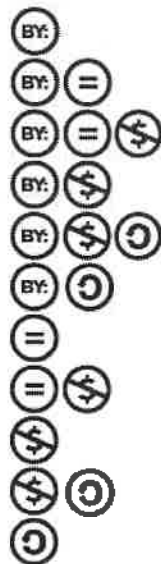
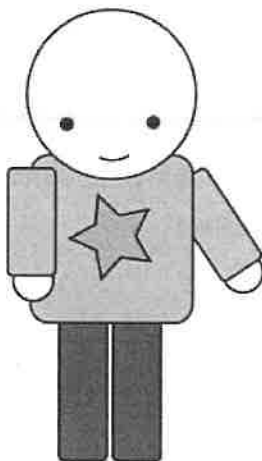
1.1 สัญญาอนุญาตประเภทแสดงที่มา (by)

อนุญาตให้ผู้อื่นผสมผสาน ดัดแปลง และพัฒนางานของผู้สร้างสรรค์แม้จะเป็นการทำเพื่อการค้า トラバิดที่ผู้ใช้งานสร้างสรรค์บอกที่มาโดย อ้างอิงถึงผู้สร้างสรรคงานใน ฐานะผู้สร้างงานต้นฉบับ

1.2 สัญญาอนุญาตประเภทแสดงที่มา และ

อนุญาตแบบเดียวกัน (by-sa)

อนุญาตให้ผู้อื่นผสมผสาน ดัดแปลงและพัฒนางานของผู้สร้างสรรคงานแม้จะทำไปเพื่อการค้า トラバิดที่ผู้ใช้งานสร้างสรรค์บอกที่มาโดยอ้างอิงถึงผู้สร้างสรรคงานใน ฐานะผู้สร้างงานต้นฉบับ และต้องเผยแพร่งานดัดแปลงภายใต้สัญญาอนุญาตประเภทเดียวกัน

1.3 สัญญาอนุญาตประเภทแสดงที่มา และไม่แก้ไขต้นฉบับ (by-nd)

อนุญาตให้ผู้อื่นนำงานของผู้สร้างสรรคงานไปเผยแพร่แม้จะเป็นเพื่อการค้า トラバิดที่ผู้ใช้งานต้นฉบับที่ไม่มีการดัดแปลงหรือต่อเติมใดๆ ทั้งสิ้น และบอกที่มาโดยอ้างอิงถึงผู้สร้างสรรคงานใน ฐานะผู้สร้างงานต้นฉบับ

1.4 สัญญาอนุญาตประเภทแสดงที่มา และไม่ใช้เพื่อการค้า (by-nc)

อนุญาตให้คนอื่นผสมผสาน ดัดแปลง และพัฒนางานของผู้สร้างสรรคในทางที่ไม่ใช่เพื่อการค้า และต้องบอกที่มาโดยอ้างอิงถึงผู้สร้างสรรคงานใน ฐานะผู้สร้างงานต้นฉบับ ทั้งนี้ งานดัดแปลงนั้นไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้สัญญาอนุญาต ประเภทเดียวกับงานต้นฉบับ

1.5 สัญญาอนุญาตประเภทแสดงที่มา ไม่ใช่เพื่อการการค้า และอนุญาตแบบเดียวกัน (by-nc-sa)

อนุญาตให้ผู้อื่นผสมผสาน ดัดต่อ ดัดแปลงและพัฒนางานของผู้สร้างสรรค トラバิดที่ไม่ใช่เพื่อการการค้า บอกที่มาโดยอ้างอิงถึงผู้สร้างสรรคงานใน ฐานะผู้สร้างงานต้นฉบับและเผยแพร่งานดัดแปลงภายใต้สัญญาอนุญาตประเภทเดียวกัน ผลงานดัดแปลงที่เกิดจากงานต้นฉบับที่ใช้สัญญาอนุญาต ประเภทนี้ทั้งหมดต้องไม่นำไปใช้เพื่อการการค้าด้วย

1.6 สัญญาอนุญาตประเภทแสดงที่มา ไม่ใช่เพื่อการการค้า และไม่แก้ไขต้นฉบับ (by-nc-nd)

เป็นสัญญาอนุญาตที่มีข้อจำกัดสูงสุดในบรรดาสัญญาอนุญาตหลัก 6 ประเภท อนุญาตให้ผู้อื่นเผยแพร่ งานของผู้สร้างสรรคได้ โดยไม่อนุญาตให้ดัดแปลงหรือต่อเติมงาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้เพื่อการการค้า และผู้ใช้งานสร้างสรรค์ไปใช้ต้องบอกที่มาโดยอ้างอิงถึงผู้สร้างสรรคงานใน ฐานะผู้สร้างงาน

2. สัญญาอนุญาตประเภทอื่นๆ

2.1 สัญญาอนุญาตแบบ Sampling±

อนุญาตให้ผู้อื่นนำบางส่วนซึ่งเป็นตัวอย่างของงานไปใช้สร้างงานใหม่ได้ โดยอาจเป็นงานที่นำไปใช้เพื่อการค้าก็ได้

2.2 คำอุทิสงานแก่สาธารณะ

ผู้สร้างสรรค์งาน สามารถสละลิขสิทธิ์ทั้งหมด เพื่อให้งานเป็นสาธารณสมบัติ

2.3 ลิขสิทธิ์ของผู้ริเริ่ม

สงวนลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์เป็นเวลา 14 หรือ 28 ปีก่อนสละลิขสิทธิ์ให้งานกลายเป็นสาธารณสมบัติ

2.4 สัญญาอนุญาตแบ่งปันดนตรี

สงวนสิทธิ์สำหรับผู้สร้างสรรค์งาน โดยอนุญาตให้ดาวน์โหลด เผยแพร่ ทำซ้ำและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ได้ แต่ไม่อนุญาตให้ขาย ทำเพื่อการค้าหรือดัดแปลง

2.5 สัญญาอนุญาตสำหรับประเทศพัฒนา

อนุญาตให้ผู้ใช้งานที่อาศัยอยู่ในประเทศที่ธนาคารโลกไม่จัดเป็น "ประเทศที่มีรายได้สูง" มีเสรีภาพในการใช้งานของผู้สร้างสรรค์งานมากขึ้น

รูปแบบของสัญญาอนุญาต

เมื่อผู้สร้างสรรค์งานเลือกประเภทสัญญาอนุญาตแล้ว จะได้รับสัญญาอนุญาต 3 รูปแบบ ดังนี้

1. **สัญญาฉบับภาษารรรมดา (Commons Deed)** เป็นสัญญาที่เขียนด้วยภาษาที่คนทั่วไปสามารถอ่านเข้าใจได้ มีสัญลักษณ์ประกอบ

2. **สัญญาฉบับภาษากฎหมาย (Legal Code)** เป็นสัญญาอนุญาตฉบับจริงที่เขียนด้วยภาษากฎหมาย สามารถบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย หากมีการละเมิด ข้อตกลงในสัญญาอนุญาต เจ้าของงานสามารถฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ได้

3. สัญญาฉบับภาษาคอมพิวเตอร์ (Digital Code)

เป็นสัญญาอนุญาตที่เขียนด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่ค้นหาข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ สามารถอ่านและเก็บข้อมูลงาน สร้างสรรค์ตามประเภทสัญญาอนุญาตได้

การใช้สัญญาอนุญาต

สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ สามารถใช้ได้กับงานทุกประเภทที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายลิขสิทธิ์ปัจจุบัน เช่น หนังสือ บทละคร เว็บไซต์ แผนการเรียนการสอน บล็อก (blog) งานเขียนรูปแบบต่างๆ รูปถ่าย รูปภาพชนิดต่างๆ ภาพยนตร์ เกมคอมพิวเตอร์ ไซต์ทัศนวัสดุชนิดต่างๆ บทเพลง ดนตรีและสิ่งบันเทิงเสียงชนิดต่างๆ เป็นต้น

สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ ไม่ใช่ได้กับสิ่งที่กฎหมายลิขสิทธิ์ไม่ครอบคลุม เช่น ความคิด หรือข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง

ผู้สร้างสรรค์งานสามารถเข้าไปขอใช้สัญญาอนุญาตประเภทต่างๆ ฉบับภาษาไทยผ่านทางเว็บไซต์ได้ที่ <http://creativecommons.org/license/?lang=th> เมื่อกรอกข้อมูลเกี่ยวกับผลงานและเลือกเงื่อนไขต่างๆ ในสัญญาอนุญาตเสร็จแล้ว ผู้สร้างสรรค์งานจะได้รับสัญญาอนุญาต 3 รูปแบบพร้อมเครื่องหมาย "สงวนสิทธิ์บางประการ" ของครีเอทีฟคอมมอนส์ ผู้สร้างสรรค์งานควรติดสัญลักษณ์ดังกล่าวไว้ใกล้กับงานบนเว็บไซต์ เครื่องหมายจะเป็นลิงก์เชื่อมกลับมาที่สัญญาอนุญาตฉบับภาษารรรมดา เพื่อให้ผู้อื่นทราบถึงสัญญาอนุญาตที่คุ้มครองงานนั้นๆ อยู่

ปัจจุบันเว็บไซต์ในประเทศไทยที่ใช้ครีเอทีฟ คอมมอนส์ ได้แก่

- ห้องสมุดดิจิทัล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (<http://kids-d.swu.ac.th/dspace/>)
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) (<http://www.tdri.or.th/>)
- สำนักงานวิชาการดอกคอม (<http://www.vchakarn.com>)
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (<http://www.psu.ac.th/>)
- นิตยสารผู้จัดการ 360 (<http://www.gotomanager.com/>)
- ไทยกู๊ดวิวดอกคอม (<http://www.thaigoodview.com/>)
- ฟิวด์ทอิน (<http://Fuse.in.th>)
- นิตยสารโอเพ่นออนไลน์ (<http://www.onopen.com/>)
- นิตยสาร Joys Magazine (<http://blog.joysmag.com/>)
- การ์ตูนออนไลน์ "ไอ้แป้น" (i-phan) (<http://darkygirl.exteen.com/>)

ฯลฯ

สรุป

สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ เป็นสัญญาที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ สามารถเปิดให้สาธารณชนใช้งานของตนไปใช้ได้สะดวกขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน เพียงทำตามเงื่อนไขที่เจ้าของลิขสิทธิ์กำหนดไว้เท่านั้น ในฐานะผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูล ความรู้ การศึกษา วิจัยทางการค้า ต่อยอดงานสร้างสรรค์ เพื่อให้สังคมเกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างไร้พรมแดน สามารถทำการประชาสัมพันธ์ได้กว้างขวางขึ้นและเข้าถึงกลุ่มผู้คนมากขึ้นอีกด้วย โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เพื่อประโยชน์ของการพัฒนา อีกทั้งประเทศที่กำลังพัฒนายังได้เผยแพร่อย่างเต็มที่โดยไม่ถูกประเทศพัฒนาแล้วเอาเปรียบ

บรรณานุกรม

- ครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย [วิกิซีไทย]. "ข้อควรพิจารณา." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://cc.in.th/wiki/things-to-think-about>. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2552.
- ครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย [วิกิซีไทย]. "รู้จักกับสัญญาอนุญาต." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://cc.in.th/wiki/meet-the-licenses>. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2552.
- ครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย [วิกิซีไทย]. "เลือกประเภทสัญญาอนุญาต." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://cc.in.th/wiki/choosing-a-license>. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2552.
- เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย. "โครงการแปลหนังสือ Free Culture ของ Lawrence Lessig เป็นภาษาไทย เริ่มแล้ว." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://cc.in.th/archives/356>. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2552.
- เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย. "แบ่งปันงานสร้างสรรค์ไทย ง่ายขึ้น ด้วยครีเอทีฟคอมมอนส์." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://cc.in.th/archives/273>. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2552.
- เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย. "รู้จักเรา >> ครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://cc.in.th/about>. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2552.
- เครือข่ายครีเอทีฟคอมมอนส์ประเทศไทย "สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์สำหรับประเทศไทย เปิดให้บริการแล้ว." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://cc.in.th/archives/250>. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2552.
- ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. "Creative Common กับการประยุกต์ใช้งาน." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.stks.or.th/web/presentation/20071206-creativecommons_files/frame.htm. สืบค้น 24 มิถุนายน 2552.
- สำนักกฎหมายธรรมนิติ. "มารู้จัก "ซีซีประเทศไทย" สิทธิความรู้ เสรีโลกออนไลน์." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.dlo.co.th/node/82>. สืบค้น 24 มิถุนายน 2552.
- Creative Commons. "Creative Commons." [Online]. Available: <http://wiki.creativecommons.org/>. Retrieved June 24, 2009.
- Creative Commons. "Baseline Right." [Online]. Available: http://wiki.creativecommons.org/Baseline_Rights. Retrieved July 1, 2009.
- Creative Commons. "CC Music Sharing License." [Online]. Available: <http://creativecommons.org/license/music>. Retrieved July 1, 2009.
- Wikimedia Foundation, Inc. "Creative Commons." [Online]. Available: <http://en.wikipedia.org/wiki/Creativecommons>. Retrieved June 24, 2009.